

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.2, februari 2023)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de [waardenlijsten voor het vo](#) en voor [het po](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de [Beheergroep Waardenlijsten RIO](#).

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	>In te vullen door Edustandaard<
Datum aanmelding	24 februari 2023
Naam aanmelder	Edien Lammers, Steunpunt CultuurProfielScholen VO
Aanmeldende organisatie	Vereniging CultuurProfielScholen VO
E-mailadres	info@cultuurprofielscholen.nl
Telefoonnummer	06-25024481

Aanduiding kenmerk	Cultuurprofiel
Onderwijssector	☐ basisonderwijs (incl. sbo) ☐ speciaal onderwijs ☒ voortgezet speciaal onderwijs ☒ voortgezet onderwijs

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat veel opleidingskenmerken een officiële status hebben (of krijgen) binnen het onderwijs, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst
- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk.

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat.

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk

Het cultuurprofiel biedt alle leerlingen op een school voor voortgezet (speciaal) onderwijs op alle niveaus een versterkt kunst- en cultuurprogramma. Vanuit de kerndoelen en eindtermen van kunst- en cultuuronderwijs wordt het curriculum extra verdiept en verrijkt. Dit is vastgelegd in leerplannen, het schoolplan en het cultuurprofielplan.

Het cultuurprofiel vindt zijn oorsprong in 2004, toen het ministerie van OC&W een oproep deed aan scholen om zich te melden voor aanvullende financiering voor een pilot met cultuurprofiel scholen. Zie de [Regeling cultuurprofiel scholen voortgezet onderwijs 2004](#).

De Vereniging CultuurProfielScholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is in 2007 opgericht. In 2016 werd met steun van VCPS-VO en het Fonds voor Cultuurparticipatie een aparte vereniging opgericht voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs: VCPS-PO.

De naam cultuurprofiel school en cultuurprofiel zijn gedeponereerd bij het Benelux-Bureau voor de intellectuele eigendom. Depotnummer 1208112. Dagtekening 13.08.2010.

NB: voor de VCPS-PO wordt een aparte RIO-aanvraag ingediend.

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het keurmerk in formele zin, bijvoorbeeld door het verstrekken van een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie, erkenning of andere beschikking. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.

Antwoord:

Nee. De erkenning, het keurmerk Erkende CultuurProfielSchool wordt door de Vereniging CultuurProfielScholen afgegeven.

NB:

In de Cultuurmonitor 2023, een vragenlijst voor scholen, die in opdracht van het ministerie van OC&W recent is uitgezet, wordt expliciet gevraagd of de school cultuurprofiel school is. De afgelopen 15 jaar heeft de cultuurprofiel school zoveel naamsbekendheid gekregen dat zij vanzelfsprekend wordt gebruikt door OCW en inspectie.

Opmerkingen Beheergroep:

Het is dus geen door OCW erkend opleidingskenmerk, maar is wel ooit ontstaan als pilot vanuit OCW incl. aanvullende financiering van scholen die meededen aan die pilot.

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.

Antwoord:

Nee.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.

Antwoord:

Ja.

Opmerkingen Beheergroep:

Hoewel er sprake is van Cultuurprofielscholen, gaat het in eerste instantie om een bepaalde invulling van het onderwijsaanbod. Als een onderwijsaanbieder dat conform de criteria goed inricht en verzorgt dat kunnen ze zich een cultuurprofielschool noemen.

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen cq curriculum bijv. havo natuur en techniek).

Antwoord:

Ja.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 5: Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieders van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

DD 16-02-2023 heeft VCPS-VO **53 scholen**:
52 scholen voor Voortgezet Onderwijs en 1 School voor Voortgezet Speciaal Onderwijs.
De scholen hebben samen **72379 leerlingen** (*telling lijst DUO Voorlopig-Leerlingen per vestiging naar onderwijstype 2022*). Het betreft ongeveer 41 schoolbesturen (*schatting*).

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 6: Is het kenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.

Antwoord:

Ja, wij groeien nog elk jaar. Onze leden ontmoeten elkaar in de 6 regionetwerken voor kennisdeling. Kennisontwikkeling vindt onder andere plaats in de VCPS-leernetwerken.

Zie hier ons [VCPS-jaaraanbod 2022-2023](#).

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 7: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.

Antwoord:

Ja, VCPS-VO bestaat sinds 2007, dus al 15 jaar.

Opmerkingen Beheergroep:

Zie ook vraag 6, het aantal leden groeit nog elk jaar.

Vraag 8: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

Ja, een landelijke Vereniging (met twee keer per jaar een ledenvergadering) met een bestuur en een Steunpunt CultuurProfielScholen. Het Steunpunt is 4,5 dag per week bemenst.

Opmerkingen Beheergroep:

<https://www.cultuurprofielScholen.nl/>

Vraag 9: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Nee, wij zijn een vereniging (netwerkorganisatie met lidmaatschapsbijdrage).

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 10: Wordt het kenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals meerdere onderwijsinstellingen zelf (al of niet via een overkoepelende organisatie), het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

Ja. Door Vereniging CultuurProfielScholen VO, namens 53 VO-scholen
Wij zijn verbonden met de Vereniging CultuurProfielScholen PO. Er is onderlinge samenwerking en wij werken aan een doorgaande leerlijn voor versterkt kunst- en cultuuronderwijs. Wij delen de website.
Wij zijn lid van het Profielenberaad, dat onze aanvraag steunt.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 11: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

Ja. We hebben een website, Manifest, beleidsplan.

Zie ook de volgende informatiebronnen:

- [Website](#), zie bij Voortgezet Onderwijs ook de schoolportretten.
- Socials ([facebook](#), [instagram](#), [LinkedIn](#), [YouTube](#))
- [Cultuureducatie, een manifest](#)
- [Filmpje, Cultuureducatie, een manifest](#)
- [Wikipedia](#)
- [VCPS-meerjarenbeleidsplan 2021-2025](#)
- VCPS-Kennisdossier op GoogleDrive (alleen toegankelijk voor leden)

We hanteren drie visitatie stappen:

1. [Vooranalyse](#) - dit is de eerste stap voor scholen die willen verkennen of ze in aanmerking kunnen komen voor het cultuurprofiel.
2. [Toetredingsvisitatie](#) - de tweede stap voor scholen die getoetst willen worden en denken dat zij aan de criteria voor cultuurprofilering voldoen.
3. [Periodieke visitatie](#) - de derde stap voor erkende cultuurprofiel scholen, onze leden, om de 4 jaar, met als doel verlenging van het keurmerk.

Een visitatiecommissie - bestaande uit twee vaste visiteurs, een schoolleider, cultuurcoördinator en twee leerlingen - voeren de visitatie uit en beoordelen en formuleren de uitkomst van een visitatie.

De criteria - zie zelfevaluatie-instrument - en het visitatie-onderzoek zijn kwalitatief. De visitatiebrieven van de afgelopen 15 jaar geven een rijke database met kwalitatieve inzichten over groei, ontwikkeling, kwaliteit en dilemma's van een versterkt kunst- en cultuurprogramma op onze scholen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 12: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Ja, met omliggende criteria waaraan het kunst- en cultuuronderwijs in het profiel voldoet. Zie hieronder de indicatoren in het zelf-evaluatie-instrument voor zowel de schoolleiding, cultuurcoördinatoren en docenten. Er zijn zowel verplichte als facultatieve indicatoren. Er is ook een zelf-evaluatie-instrument voor leerlingen.

[Zelf-evaluatie-instrument cultuurprofielscholen](#) (met indicatoren)

[Zelf-evaluatieformulier leerling](#)

Vraag 13: Is het kenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Ja. Een versterkt kunst- en cultuurprogramma op een cultuurprofielschool is iets anders dan DAMU of een vooropleiding voor toptalent in de kunsten. Omdat het onderwijs op een cultuurprofielschool voor alle leerlingen geldt. Een aantal cultuurprofielscholen heeft wel aanvullend een VCPS-interne aantekening 'LOOK' of een DAMU-status, voor extra ondersteuning van toptalent in de kunsten.

Ter info:

[DAMU](#) is een Beleidsregel van OCW voor max. 12 VO-scholen. Deze is puur gericht op Dans- en Muziektoptalent en ook vast verbonden aan een vooropleiding HBO-kunstvakonderwijs. Een cultuurprofielschool kan ook DAMU-school zijn.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 14: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingsgroep?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Het betreft alle V(S)O-opleidingen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria. Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

Antwoord:

Ja, het kwaliteitskeurmerk Erkende CultuurProfielSchool.

Zichtbaar gemaakt in het gevelbord:

Opmerkingen Beheergroep:

Zie verder ook het antwoord bij vraag 7 over criteria, zelf-evaluatie en visitatie.

Vraag 16: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect voor de onderwijsdeelnemer?

Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

Ja.

- Veel cultuurprofiel scholen bieden de mogelijkheid voor het kiezen van meer dan 1 kunstvak als examenvak (zichtbaar op het diploma).
- Sommige scholen geven een certificaat voor het gevolgde versterkte kunst- en cultuurprogramma.
- Veel scholen geven een apart CV ('portfolio') bij het eindexamen met gevolgde buitenschoolse kunst- en cultuuractiviteiten.
- Leerlingen kunnen een cultuurportfolio overleggen bij het toelatingsexamen voor een vervolgonderwijs.
- Een aantal cultuurprofiel scholen biedt bovendien de mogelijkheid om het profielwerkstuk vanuit een kunstthema niet alleen in taal uit te werken, maar ook als praktisch kunstonderzoek (art based research).
- In regio Zuid-Holland, Utrecht, Arnhem/Nijmegen en Groningen hebben de regionetwerken van de cultuurprofiel scholen een alliantie met MBO-vervolgonderwijs en/of de Hogeschool voor de Kunsten om de doorstroom naar het vervolgonderwijs soepeler te laten verlopen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 17: Wordt het kenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

Het Ministerie van OCW, de Inspectie van het Onderwijs en/of Vensters/Scholen op de kaart gebruiken het kenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Ja.

Bijvoorbeeld bij het invullen van de Cultuurmonitor 2023 wordt specifiek gevraagd of je cultuurprofiel school bent (eerdere jaren hetzelfde in de Sardes - en Oberon-trendonderzoeken).

In het nieuwe landelijke monitoringsinstrument cultuureducatie EVI-VO en EVI-PO is cultuurprofilering en de cultuurprofiel school opgenomen als ontwikkelpunt.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 18: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsdeelnemers?

Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.

Antwoord:

Nee.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Werkgroep Waardenlijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [het vo](#) en van [het po](#).